

NOTAT

Resumé og kommentarer til hørings svar vedrørende forslag til lov om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner og lov om organisering og understøttelse af beskæftigelsesindsatsen m.v. (Forenkling af den økonomiske styring af beskæftigelsesindsatsen og implementering af EURES-forordningen)

14. august 2018

J.nr. 18/05459

AREK/ØR/APOL

1. Indledning

Høringsnotatet vedrører forslag til lov om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner og lov om organisering og understøttelse af beskæftigelsesindsatsen m.v. (Forenkling af den økonomiske styring af beskæftigelsesindsatsen og implementering af EURES-forordningen).

Lovforslaget blev sendt i ekstern høring tirsdag den 26. juni 2018 med høringsfrist mandag den 6. august 2018. Lovforslaget har været sendt i høring til de myndigheder og organisationer m.v., der fremgår af bilag 1.

Fra de organisationer m.v., lovforslaget er sendt i høring til, er der modtaget hørings svar fra: Ankestyrelsen, ATP – Udbetaling Danmark, Dansk Arbejdsgiverforening (DA) og Lederne, Danske Erhvervsskoler og Gymnasier – Lederne, Danske SOSU-skoler, Danske Regioner, Dansk Socialrådgiverforening (DS), Erhvervsstyrelsen, Fagligt Fælles Forbund - 3F, Finanssektorens Arbejdsgiverforening (FA), Foreningen af kommunale social-, sundheds- og arbejdsmarkedschefer i Danmark (FSD), Forbrugerrådet TÆNK, Forhandlingsfællesskabet, Institut for Menneskerettigheder, KL, Landsorganisationen i Danmark (LO), Rigsrevisionen, Rådet for Psykisk Sårbarhed på Arbejdsmarkedet, Rådet for Socialt Udsatte, Statsforvaltningerne.

De modtagne hørings svar vedlægges.

Nedenfor gennemgås de indkomne hørings svar, så de overordnede og politiske bemærkninger først gennemgås og dernæst bemærkningerne til de enkelte elementer i lovforslaget, så vidt muligt opdelt efter den struktur, der er i lovforslaget.

Der er desuden indsat overskrifter for overskuelighedens skyld. Under hvert emneområde angives de enkelte organisationers hovedsynspunkter samt Beskæftigelsesministeriets kommentar hertil.

Bemærkningerne har givet anledning til enkelte præciseringer i lovforslaget, som er nævnt under de respektive kommentarer.

2. Overordnede bemærkninger

2.1. Overordnede bemærkninger, der ikke giver anledning til kommentar

Ankestyrelsen, ATP – Udbetaling Danmark, Danske SOSU-skoler, Danske Regioner, Institut for Menneskerettigheder, Forbrugerrådet TÆNK, Rigsrevisionen, Rådet for Psykisk Sårbare på Arbejdsmarkedet og Statsforvaltningen har ingen bemærkninger til lovforslaget.

Arbejdsgiversiden i BER (DA og Lederne) bemærker, at de kan støtte, at der med forslaget til mere enkle regler i det økonomiske mellemværende mellem staten og kommunerne skabes økonomisk neutralitet i kommunernes anvendelse af redskaberne i beskæftigelsesindsatsen. Hermed tilskyndes kommunerne til at anvende de redskaber, som er mest omkostningseffektive.

Arbejdsgiversiden har i den forbindelse noteret sig, at det i lovforslaget er forudsat, at der vil ske en reduktion i anvendelsen af tilbud om vejledning og opkvalificering og en opprioritering i brugen af de virksomhedsrettede aktive redskaber. Den ændring vil sandsynligvis styrke effekten af beskæftigelsesindsatsen, da virksomhedsrettede redskaber er de mest effektive aktiveringstilbud.

Arbejdsgiversiden har ikke bemærkninger til, at der fastsættes en bestemmelse, som giver beskæftigelsesministeren hjemmel til at fastsætte nærmere regler om adgangssystem for andre aktører som følge af implementering af EURES-forordningen. Det er dog positivt, at der nu åbnes for, at andre aktører får adgang til EURES.

FA bemærker, at man overordnet set finder forslaget fornuftigt, idet det bemærkes, at der ikke forventes økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.

2.2. Overordnede bemærkninger med kommentar

2.2.1. Forenklingen i lovforslaget

KL er positiv overfor forenklingen af styringen af beskæftigelsesindsatsen. Det vil lette de administrative byrder i jobcentrene, når refusionen til driftsudgifter delvis afskaffes og driftslofterne fjernes. Der er stadig enkelte områder i jobcentrene bl.a. for borgere i ressourceforløb, hvor kommunerne vil modtage refusion af driftsudgifter til aktivering. Derfor vil der fortsat være behov for at opretholde de systemer og arbejdsgange, som holder styr på refusionen af driftsudgifter i jobcentrene. En fuld afskaffelse af refusion af driftsudgifter i jobcentrene vil derfor yderligere kunne bidrage til forenkling.

3F er enige med regeringen i, at der kan være et behov for at forenkle den økonomiske styring af beskæftigelsesindsatsen.

3F bemærker videre, at det er evident, at udkast til lovforslaget indeholder en forenkling af den økonomiske styring af beskæftigelsesindsatsen. 3F er imidlertid stærkt tvivlende overfor, om gennemskueligheden fremadrettet vil blive større af, at kommunerne i stedet bliver kompenseret for deres aktiveringsudgifter via budgetgarantien i bloktilskuddet.

FSD ser positivt på lovforslaget om forenkling af den økonomiske styring af beskæftigelsesindsatsen. Ligeledes er det FSDs vurdering, at det med lovforslaget til en vis grad er lykkedes at forenkle kommunernes økonomiske styring af driftsudgifterne knyttet til aktiveringsområdet.

FSD finder det positivt, at væsentlige dele af procentrefusionerne afskaffes, og at det i stedet omlægges til bloktilskuddet. Men der er fortsat områder i forhold til bl.a. ressourceforløb og jobafklaringsforløb samt handicapkompenserende ordninger, hvor der er procentrefusioner. Dermed skal kommunerne fortsat økonomistyre med procentrefusioner på enkelte centrale områder. Særligt området for jobafklaringsforløb og ressourceforløb kunne med fordel tænkes sammen med styringen af økonomien vedrørende driftslofterne. Det vurderes ud fra tankegangen om, at den effektbaserede tænkning i forhold til beskæftigelsesindsatser er relevant at anvende i forhold til alle målgrupper. Når nogle områder fastholdes med procentrefusioner, kan det skævvride opmærksomheden.

Rådet for Socialt Udsatte er grundlæggende tilhænger af forenklinger af beskæftigelsesindsatsen, som kommer borgerne til gode. Dog mener Rådet, at det er misvisende og grænsende til det manipulerende hovedsageligt at betegne nærværende lovforslag som en forenkling, når der er tale om en besparelse på omkring 850 mio. kr. som følge af en aktivitetsnedgang på 30 pct. på tilbud om vejledning og opkvalificering til borgere udenfor arbejdsmarkedet. Foruden den angivne besparelse på området – som bl.a. skal finansiere afskaffelsen af afgifter på grænsehandelsvarer mv. (jf. Aftalen om Erhvervs- og iværksætterinitiativer) – frygter Rådet, at ændringen af incitamentsstrukturerne, hvor 50 pct. statsrefusion overgår til kompensation gennem budgetgarantien, kan give kommunerne et yderligere incitament til at begrænse udgifterne til beskæftigelsesindsatser og mentorstøtte. Rådet for Socialt Udsatte skriver, at man ikke kan støtte forslaget.

Kommentar:

Det fremgår af Aftale om erhvervs- og iværksætterinitiativer af 12. november 2017, at forligspartierne er enige om at foretage en væsentlig forenkling af den økonomiske styring af beskæftigelsesindsatsen. Den nuværende detaljerede styring gennem statslig driftsrefusion og driftslofter erstattes af en mere simpel model, hvor statsrefusionen afskaffes og finansieringsansvaret overlades fuldt ud til kommunerne. Kommunerne kompenseres i stedet under ét via budgetgarantien for deres udgifter til beskæftigelsesindsatsen.

Det fremgår videre af aftalen, at forslaget vil omfatte kommunernes driftsudgifter til aktivering for modtagere af dagpenge, kontant- og uddannelseshjælp, integrationsydelse (personer der ikke er omfattet af integrationsprogrammet), sygedagpenge, ledighedsydelse og revalidender. For disse målgrupper får kommunerne i dag op til eller lig med 50 pct. refusion, idet kommunerne skal beregne refusionen indenfor et rådighedsbeløb, dvs. at der er tale om en mere uforudsigelig økonomi.

Aftalen omfatter dermed ikke jobcentrenes refusion for driftsudgifter til aktivering af andre målgrupper bl.a. borgere i ressourceforløb, hvorfor der fortsat vil være

behov for systemer og arbejdsgange vedrørende refusionen af driftsudgifter i jobcentrene for disse grupper. For disse målgrupper kan kommunerne hjemtage fast 50 pct. refusion.

Med hensyn til effekten på aktiveringsomfanget og den deraf følgende forventet besparelse henvises til kommentar til afsnit 2.2.3.

2.2.2. Ikrafttræden af lovforslaget

KL gør opmærksom på, at lovforslaget, med en forventet endelig vedtagelse i december 2018, vil være udfordrende at implementere i kommunerne med virkning fra årsskiftet. Dette vedrører, foruden det administrative set up, særligt reduktionen i vejledning og opkvalificering, som delvist forventes erstattet af virksomhedsrettede indsatser, da kommunernes beskæftigelsesindsatser kan være bundet op på medarbejderressourcer eller kontrakter med eksterne aktører. Dette til trods for den vejledning, som både KL og Beskæftigelsesministeriet yder.

LO er enig i vurderingen af, at en forskudt ikrafttræden vil øge kompleksiteten for kommunerne i 2019. Dermed opnås ikke den ønskede forenkling, der er præmissen for forslaget, hvormed der kan stilles spørgsmålstejn ved formålet med en forskudt implementering.

LO støtter ikke forslaget om forenkling af den økonomiske styring af beskæftigelsesindsatsen og finder – såfremt forslaget vedtages – desuden, at en implementering af hele forslaget bør udskydes til efter næste folketingsvalg.

3F har noteret sig, at visse dele af aftalen er forligsbelagt, og at de indgåede forlig er opsagt tidligere, hvilket bl.a. indebærer, at reglerne vedrørende dagpenge- og sygedagpengemodtagere først træder i kraft den 1. juli 2019.

FSD stiller sig undrende over for, at dele af lovforslaget har ikrafttræden 1. januar 2019 og andre dele den 1. juli 2019. Det besværliggør den økonomiske styring i 2019. Det vil give størst transparens og styringsmulighed, hvis forslaget trådte i kraft på ét samlet tidspunkt.

FSD bemærker videre, at med en indfasning fra 2019 giver det kommunerne relativt kort tid til at omstille økonomi og indsats.

Kommentar:

Det fremgår af Aftale om erhvervs- og iværksætterinitiativer af 12. november 2017, at finansieringen af erhvervs- og iværksætterinitiativerne bl.a. tilvejebringes gennem en forenkling af den økonomiske styring af beskæftigelsesindsatsen. Det fremgår videre, at initiativet bidrager med ca. 870 mio. kr. fra 2019 til finansieringen af aftalen.

Det fremgår også af aftalen, at regeringen vil drøfte med forligspartierne bag Beskæftigelsesreformen (S, RV, V, DF og K) og Sygedagpengereformen (S, SF, RV, V, DF, K), om de forligsbelagte dele i givet fald kan have virkning allerede pr. 1. januar 2019 med henblik på at lette administrationen for kommunerne.

Socialdemokratiet og Socialistisk Folkeparti er ikke en del af forligskredsen om "Aftale om erhvervs- og iværksætterinitiativer" og har meddelt, at de ikke kan tilslutte sig aftalen.

Regeringen (Venstre, Det Konservative Folkeparti og Liberal Alliance) med tilslutning fra de øvrige forligsparter bag "Aftale om erhvervs- og iværksætterinitiativer" har over for Socialdemokratiet opsagt den del af forlig om reform af beskæftigelsesindsatsen, der omhandler driftsrefusion af kommunernes udgifter til vejledning og opkvalificering for dagpengemodtagere. Ligeledes har regeringen (Venstre, Det Konservative Folkeparti og Liberal Alliance) med tilslutning fra de øvrige forligsparter bag "Aftale om erhvervs- og iværksætterinitiativer" over for Socialdemokratiet og Socialistisk Folkeparti opsagt den del af forlig om reform af sygedagpengesystemet, der omhandler driftsrefusion af kommunernes udgifter til vejledning og opkvalificering for sygedagpengemodtagere. Opsigelsen sker i overensstemmelse med almindelig praksis ved udløbet af indeværende valgperiode.

Det vil som følge af tidspunktet for opsigelse af den del af henholdsvis forlig om reform af beskæftigelsesindsatsen og forlig om reform af sygedagpengesystemet vedrørende statens refusion af driftsudgifter til dagpenge- og sygedagpengemodtagere ikke være muligt at sætte de foreslåede regler herom i kraft før efter et nyvalg til Folketinget.

I lovforslaget forslås det derfor, at reglerne vedrørende dagpenge- og sygedagpengemodtagere først træder i kraft den 1. juli 2019.

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering (STAR) er opmærksom på, at med den forventede endelige vedtagelse af lovforslaget i december 2018 vil det være udfordrende at implementere reglerne i kommunerne med virkning fra årsskiftet. STAR har derfor den 25. juni 2018 sendt et brev til alle kommuner/jobcentre om lovforslaget samtidigt med den eksterne høring af lovforslaget. I brevet orienterer STAR om de aftalte ændringer og forventede ikrafttrædelsestidspunkter. Kommunerne har - med forbehold for lovforslagets vedtagelse - dermed muligheden for at lade det indgå i budgetlægningen for 2019 samt for at planlægge og igangsætte implementeringsprocessen.

2.2.3. Forudsætningen om en stor besparelse på baggrund af 30 pct. aktivitetsnedgang i lovforslaget

3F bemærker, at 3F er meget uenig med regeringen i, at der ved at gennemføre den foreslåede forenkling kan oppebæres så store besparelser, som det fremgår af lovforslaget. Besparelse på næsten én milliard kroner - svarende til 16 procent af kommunernes samlede driftsudgifter på 5,2 mia. kr. på området. 3F mener ikke, at det vil være realistisk at finansiere disse initiativer igennem en besparelse som følge af en såkaldt "forenkling af den økonomiske styring af beskæftigelsesindsatsen."

LO bemærker, at det fremgår af lovforslaget, at ændringen på sigt vil medføre en besparelse på omkring 1 mia. kroner om året efter skat og tilbageløb herunder som

følge af adfærdseffekter. Forudsætningen for besparelsen er en reduktion i aktiveringsomfanget for tilbud om vejledning og opkvalificering med 30 pct. af nugældende refusionsberettigende aktivering.

KL finder det meget uheldigt, at forligspartierne bag ”Aftale om erhvervs og iværksætterinitiativer” har valgt at reducere midlerne til vejledning og opkvalificering med hele 30 pct. i forbindelse med finansieringsomlægningen.

KL har i forbindelse med forhandlingen af økonomiaftalen for 2019 gjort Regeringen opmærksom på, at en sådan reduktion efter KL's opfattelse ikke kan forventes at være en afledt konsekvens af omlægningen. Det vil få den konsekvens, at kommunerne fremover skal reducere udgifterne til indsatsen af ledige og andre ydelsesmodtagere med næsten en mia. kr. I en tid med begyndende mangel på arbejdskraft vil besparelsen reducere mulighederne for, at kommuner kan sikre den nødvendige opkvalificering af ledige, idet opkvalificeringstilbud typisk er relativt dyre i forhold til andre typer af tilbud.

KL mener ikke, at det i den nuværende konjunktursituation er den rette vej at gå.

DS er som udgangspunkt enig i, at den nuværende økonomiske styring af beskæftigelsesindsatsen er for detaljeret og komplekst. Derfor har det længe været et ønske fra DS' side, at der sker en forenkling af den økonomiske styring af beskæftigelsesindsatsen. Lovforslaget lægger desværre ikke kun op til en forenkling, men også til en adfærdændring i kommunerne, hvor kommuner i langt højere grad skal benytte virksomhedspraktik frem for vejledning og opkvalificering og deraf opnås en besparelse på omkring 870 mio. kr. på beskæftigelsesindsatsen.

FSD bemærker, at der er bundet en ganske betydelig økonomi i lovforslaget, og der desuden er forudsat nogle ret betydelige omstillinger i den kommunale beskæftigelsesindsats, hvori det særligt indgår at vejledning- og opkvalificering skal reduceres med 30 pct.

Kommentar:

Formålet med forenkling af den økonomiske styring af beskæftigelsesindsatsen er at skabe mere ensartede regler på tværs af beskæftigelsesindsatsen og give kommunerne incitament til at tilrettelægge beskæftigelsesindsatsen efter den enkelte borgers behov.

Den forventede besparelse på udgifter til vejledning og opkvalificering på ca. 1 mia. kr. (fuldt indfaset), hvoraf en stor del indgår som finansiering af Erhvervs- og Iværksætterpakken, er baseret på en forudsætning om, at antallet af fuldtidsaktiverede i refusionsberettigede aktiveringsforløb med vejledning og opkvalificering reduceres med ca. 30 pct. Dette skyldes bl.a., at kommunerne forventes i højere grad at anvende virksomhedsrettet indsats, hvor den nuværende viden peger på bedst virkning i forhold til de lediges sandsynlighed for at komme i arbejde.

Størrelsen af reduktionen af aktiveringsforløb med vejledning og opkvalificering er fastsat på baggrund af bl.a. erfaringerne fra beskæftigelses- og kontanthjælpsre-

formerne, hvor den statslige refusion af driftsudgifter ved aktivering af dagpenge-modtagere og udvalgte grupper af kontant- og uddannelseshjælpsmodtagere i bl.a. øvrig vejledning og opkvalificering blev fjernet. Udviklingen i aktiveringsomfanget skal dog ses i lyset af en række øvrige forhold, herunder konjunkturudviklingen, og det kan som følge heraf være vanskeligt at isolere effekten af reformerne. Derudover omhandler omlægningen af den statslige refusion på vejledning og opkvalificering også modtagere af sygedagpenge og ledighedsydelse samt revalidender.

Beskæftigelsesministeriet har noteret sig, at KL tager de økonomiske konsekvenser til efterretning, men ikke deler Beskæftigelsesministeriets vurdering af, at de adfærdsmæssige ændringer er en direkte konsekvens af lovændringerne.

3. Konkrete bemærkninger til lovforslaget

3.1. Afskaffelse af statens refusion af driftsudgifter ved aktivering og udgifter til mentorstøtte indenfor et rådighedsbeløb

LO bemærker, at lovforslaget har til hensigt at skabe en forenkling af den økonomiske styring og at få det til at fungere sammen med incitamentet fra refusionsreformen. Til gengæld lægges udgifter til en række lovindsatser over i budgetgarantien, hvor den enkelte kommune ikke vil blive godtgjort og vil indgå i de årlige aftaler mellem KL og regeringen.

Lovforslaget vil svække kommunernes incitament til at bruge de berørte aktiviteter og tilbud. LO mener dermed, at lovforslaget vil svække den i dag værende nationale prioritering af redskaber som f.eks. 6 ugers jobrettet uddannelse, mentorstøtte m.v. I stedet vil prioriteringen blive underlagt den enkelte kommunes økonomiske prioriteringer.

LO er stærkt kritisk over for det foreslåede ændringsforslag. I en periode med stigende behov for kvalificeret arbejdskraft finder LO det modsatrettet at gennemføre lovgivning, der medfører markant mindre uddannelse og vejledning af arbejdsløse i Danmark.

3F er i særlig grad bekymrede for:

- at besparelsen vil medføre, at kommunerne vil gøre mindre brug af økonomisk dyrere aktiveringsforløb som eksempelvis uddannelse, vejledning, opkvalificering og mentortilbud, og i stedet øge forbruget af billigere virksomhedsrettede tilbud som eksempelvis virksomhedspraktik eller løntilskud,
- at man risikerer, at nogle af de uddannelsesstilbud, der har en god beskæftigelseseffekt for bl.a. medlemmer af 3F, vil blive nedprioriteret til fordel for de billigere og mindre virksomme aktiveringstilbud,
- at forslaget vil svække virksomhedernes konkurrenceevne, når ledige ikke får relevant opkvalificering.

3F bemærker videre, at uddannelse er et effektivt aktiveringsredskab. Konsekvensen af at indskrænke dette tilbud kan vise sig at være meget kortsigtet. Alt andet lige vil de offentlige omkostninger til dagpenge og aktivering stige, hvis de ledige bliver fastholdt længere tid i dagpengesystemet, når de ikke længere får de mest

effektive aktiveringstilbud. Forslaget vil samtidig svække muligheden for, at danske arbejdsløse bliver opkvalificeret, når kommunerne mister det økonomiske incitament til at få dagpengemodtagere i ordinær uddannelse inden for de første ni måneder. Det står i klar kontrast til den opkvalificeringsdagsorden, som regeringen og beskæftigelsesministeren ellers tidligere har lagt stor vægt på og angivet ønske om at forfølge. Herudover vil en økonomisk nedprioritering af uddannelse og opkvalificering af ledige betyde, at virksomhederne både på kort og lidt længere sigt vil kunne få vanskeligere ved at få tilstrækkelig dansk arbejdskraft med de rigtige kvalifikationer.

FSD deler synet på, at den virksomhedsvendte indsats er central i forhold til, at ledige igen vinder fodfæste på arbejdsmarkedet. Men gruppen af de tilbageværende ledige har for manges vedkommende sociale, personlige udfordringer, som betyder, at de har brug for at forberede sig til en jobfunktion på en virksomhed. Forberedelsen kan f.eks. ske igennem et mentorforløb eller et kort vejledningsforløb, hvor der arbejdes med mødestabilitet, arbejdspladskultur, kommunikation og lignende. Derfor er det ikke altid muligt at tænke den virksomhedsrettede indsats først. Der skal i nogle tilfælde et vejledningsforløb til, særligt når det gælder restgruppen af ledige.

FSD bemærker videre, at med en indfasning fra 2019 giver det kommunerne relativt kort tid til at omstille økonomi og indsats. For kommunerne, der ønsker at fastholde en investeringsstrategi, kan det give kommunale merudgifter, da lovforslaget indregner, at kommunerne vil reducere indsatsen. Kun ved at investere med omtanke i de enkelte ledige, skabes der gode forudsætninger for, at de igen kan bidrage i arbejdsfællesskabet. Det bidrager lovforslaget ikke til at understøtte, og lovforslaget understøtter derfor ikke en investeringstænkning.

Lovforslaget forventer desuden en mindre stigning i den virksomhedsrettede indsats i form af løntilskud og virksomhedspraktik. FSD imødeser i den forbindelse, at der kommer konkrete initiativer i forhold til afbureaukratisering. Nok særligt i forhold til løntilskudsordningen og de mange målgrupper, der knytter sig til denne. Men også generelt til, at kommunerne får flere frihedsgrader til at tilrettelægge indsatsen efter den enkelte kommunes prioriteringer.

FSD skriver, at der derudover generelt – og det knytter sig ikke kun til lovforslaget – er en række uhensigtsmæssigheder i forhold til ledighedsbekæmpende initiativer og investeringsstrategier i kommunerne. Der er væsentlige sammenhænge mellem sagsbehandlers indsats i jobcenteret (konto 6 - serviceudgift), de lediges forsørgelsesydelse (konto 5 - overførselsudgift) og den aktive beskæftigelsesindsats (konto 5 - overførselsudgift). Når der justeres i forhold til ét af de tre parametre, så påvirker det i praksis alle elementerne af den kommunale beskæftigelsesindsats. I den forbindelse er det uhensigtsmæssigt, at kommunerne ikke kan prioritere på tværs på dette felt, hvilket er særligt tydeligt på de områder af jobcenterets indsats, der er konto 6 – serviceudgifter. Der er som bekendt fastsat et loft over kommuners serviceudgifter. Lovforslaget forudsætter en reduktion i vejledning- og opkvalificering, hvilket alt andet lige påvirker kommunernes mulighed for at arbejde med ledighedsbekæmpende initiativer.

FSD er bekendt med, at der er dårligere effekter ved vejledning- og opkvalificering end virksomhedsrettede indsatser, men det er for forsimplet blot at tænke reduktion af vejledning og opkvalificering som den primære løsningsmodel.

Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier – Lederne er bekymrede for om en praksis med ”job-først” vil betyde, at uddannelsesindsatsen bliver mere kortsigtet og vil falde for alle målgrupper. Det er foreningens opfattelse, at det strider mod intentionerne med en række tidligere initiativer. Det vil have store konsekvenser for arbejdsstyrken og virksomhederne og vil forventeligt betyde, at det bliver endnu vanskeligere at skaffe den kvalificerede faglærte arbejdskraft, som Danmark mangler. Foreningen er desuden bekymrede for, om forslaget vil medføre ”uens praksis” på tværs af kommunerne.

Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier - Lederne finder det generelt beklageligt, at der anvendes midler målrettet uddannelsesaktiviteter til andre formål, og finder det derfor uhensigtsmæssigt, at der anvendes midler fra beskæftigelsesindsatsen til at finansiere initiativerne i aftalen om ”Erhvervs- og iværksætterinitiativer”, oktober 2017.

Kommentar:

Det fremgår af Aftale om erhvervs- og iværksætterinitiativer af 12. november 2017, at forligspartierne er enige om at foretage en væsentlig forenkling af den økonomiske styring af beskæftigelsesindsatsen. Den nuværende detaljerede styring gennem statslig driftsrefusion og driftslofter erstattes af en mere simpel model, hvor statsrefusionen afskaffes og finansieringsansvaret overlades fuldt ud til kommunerne. Kommunerne kompenseres i stedet under ét via budgetgarantien for deres udgifter til beskæftigelsesindsatsen.

Det fremgår videre af aftalen, at den forenkledte styringsmodel vil skabe mere ensartede regler på tværs af beskæftigelsesindsatsen og give kommunerne incitament til at tilrettelægge beskæftigelsesindsatsen efter den enkelte borgers behov. Dermed understøttes intentionerne i refusionsreformen på ydelser.

Beskæftigelsesministeriet skal bemærke, at der med lovforslaget ikke ændres i reglerne om, hvornår jobcenteret skal give tilbud til den enkelte, og om at jobcenteret skal give tilbud til den enkelte, som så vidt muligt er rettet mod områder på arbejdsmarkedet, hvor der er behov for arbejdskraft, og ud fra en konkret vurdering af den enkeltes behov. Jobcenteret vil således fortsat kunne give tilbud om vejledning og opkvalificering, hvor det er relevant og har effekt for den enkelte.

Det bemærkes videre, at der med lovforslaget heller ikke ændres i regler om 6 ugers jobrettet uddannelse. Dagpengemodtagere, der efter disse regler har ret til jobrettet uddannelse, vil således fortsat have denne ret, selvom kommunerne fremover kompenseres for udgifterne under budgetgarantien. Ligeledes gælder der fortsat uændrede regler om puljen til uddannelsesløft og den regionale uddannelsespulje, hvor der ydes refusion inden for afgivne tilsagn til uddannelsesstilbud inden for puljerne.

Det bemærkes desuden, at der for visse udsatte persongrupper, bl.a. personer i jobafklarings- og ressourceforløb, fortsat ydes refusion efter loven i forbindelse med fx tilbud om vejledning og opkvalificering.

I forhold til bemærkningerne om, hvorvidt der fremover i tilstrækkelig grad kan sikres den nødvendige arbejdskraft, herunder den nødvendig opkvalificering af ledige, skal Beskæftigelsesministeriet henvide til regeringens udspil fra maj 2018: "Nyt udspil skal sikre kvalificeret arbejdskraft i hele landet", som forhandles med partierne bag beskæftigelsesreformen.

Beskæftigelsesministeriet skal endelig bemærke, at der med aftale om "En forenklet beskæftigelsesindsats", etableres en mere enkel og ubureaukratisk beskæftigelsesindsats, der kan gøre en forskel for borgere, virksomheder og kommuner.

DS bemærker, at i en tid, hvor flere kommuner investerer i beskæftigelsesindsatsen og får rigtig gode resultater ud af det, som både er til gavn for den enkelte og for samfundet, mener DS, at det er helt forkert at spare på beskæftigelsesindsatsen. Det vil særligt have konsekvenser for de mest udsatte borgere, som ikke umiddelbart kan deltage i virksomhedsrettede indsatser uden forudgående tilbud om vejledning og opkvalificering eller mentorstøtte. Disse tilbud vil blive dyrere for kommunerne at benytte, og DS er bekymret for, at det kommer til at betyde, at de mest udsatte ledige ikke får de rette tilbud i forhold til at komme tilbage på arbejdsmarkedet.

DS bemærker, at som loven er nu, har borgerne ret og pligt til samtale og tilbud med forskellig kadence. Men de politiske forhandlinger om at forenkle lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lægger blandt andet op til, at der kun skal være ret og pligt til et beskæftigelsesfremmende tilbud efter senest 6 måneders ledighed og herefter skal der gives tilbud efter en løbende vurdering. Altså ingen rettigheder til borgerne efter første beskæftigelsesfremmende tilbud.

I kombination med det forslag, kan DS være meget bekymrede for, at det kommer til at betyde, at de borgere, som ikke umiddelbart kan deltage i en virksomhedspraktik ikke får nogen indsats, fordi det bliver dyrere for kommunerne og de ikke er forpligtet til at give en indsats til borgerne efter det første tilbud er afgivet.

DS' udgangspunkt i forhold til forenkling af den økonomiske styring af beskæftigelsesindsatsen har været at få en model, hvor det ikke havde forskellig økonomisk betydning, hvilken indsats kommunerne brugte i forhold til den enkelte borger. Det ville betyde, at kommunerne kunne planlægge en indsats ud fra borgerens behov. Konkret har DS fremlagt et forslag om at ensrette refusionerne på alle de beskæftigelsesfremmende tilbud.

DS mener ikke, at lovforslaget understøtter, at der tilrettelægges en beskæftigelsesindsats ud fra den enkelte borgers behov, som det anføres i bemærkningerne. Derimod lægger det op til, at borgeren først og fremmest skal i virksomhedspraktik.

DS bemærker endelig, at det er vigtigt at sørge for at borgere ikke falder ned mellem to stole, men faktisk får hjælp til at komme videre. Fra erfaring i praksis ved

de, at det er meget vigtigt efter psykiatriske indlæggelser. Derfor mener DS, at afskaffelsen af refusion til udskrivningsmentorer er en meget dårlig idé.

Rådet for Socialt Udsatte bemærker, at det fremgår af lovforslaget, at ændringen vil give ”kommunerne incitament til at tilrettelægge beskæftigelsesindsatsen efter den enkelte borgers behov”. Rådet mener ikke, at det fremgår klart af lovforslaget, hvordan en besparelse på ca. 850 mio. kr. og en aktivitetsnedgang på 30 pct. skal komme borgeren til gavn eller resultere i indsatser, som i højere grad opfylder den enkeltes behov.

Kommentar:

Beskæftigelsesministeriet skal bemærke, at der – uanset lovforslaget - fortsat ydes refusion efter loven i forbindelse med bl.a. tilbud om vejledning og opkvalificering til personer i jobafklarings- og ressourceforløb, dvs. til mere udsatte borgere.

Beskæftigelsesministeriet skal videre bemærke, at det fremgår af aftale om ”En forenklet beskæftigelsesindsats”, , at aftalepartierne vil give jobcentret større handlerum og ansvar for at give den enkelte borger en individuel og effektiv indsats. Med aftalen vil der derfor kun være krav om ét ret- og pligt-tilbud senest efter seks måneders ledighed. Udover det ene ret og pligt-tilbud bliver det op til jobcentret at vurdere, hvornår den enkelte borger har brug for yderligere indsats. Samtidig bliver lovteksten skærpet, så det tydeligt fremgår, at jobcentret er forpligtet til løbende at vurdere, om den enkelte borger har behov for yderligere indsats.

Det fremgår således tydeligt af aftalen, at jobcenteret løbende skal vurdere den enkeltes behov for yderligere indsats/tilbud efter første tilbud.

Beskæftigelsesministeriet skal videre bemærke, at der med lovforslaget ikke sker ændringer i regler om de tilbud, jobcenteret kan give. Jobcenteret skal således fortsat vurdere og give en indsats til den enkelte, som er relevant og har effekt.

Det er i lovforslaget forudsat, at kommunerne vil forøge aktiveringsomfanget i tilbud om ansættelse med løntilskud og tilbud om virksomhedspraktik samt øge antallet af voksenlærlinge fra ledighed. Der er siden beskæftigelses- og kontanthjælpsreformernes ikrafttrædelse sket en stigning i brugen af virksomhedspraktik og nytteindsats for dagpenge- og kontanthjælpsmodtagere på 16-17 pct. i brugen af virksomhedspraktik og nytteindsats. Denne udvikling kan skyldes andre forhold, herunder udviklingen i det samlede aktiveringsomfang for målgruppen. På baggrund heraf skønnes det, at dele af den aktive indsats substitueres over imod de virksomhedsrettede indsatser, hvor der antages en stigning i aktiveringsomfanget på 15 pct. inkl. løntilskud.

3.2. Adgangssystem for andre aktører som følge af implementering af EURES-forordningen

LO forventer, at parterne inddrages i forhandling om de nærmere regler, som kommer til at fremgå af den bekendtgørelse, som bemyndigelsesbestemmelsen vedrører.

Kommentar:

Bemyndigelsen vil blive udmøntet i en bekendtgørelse, der indeholder nærmere regler for de overordnede rammer for optagelse af andre aktører i EURES-netværket. Bekendtgørelsen vil i efteråret 2018 blive sendt i offentlig høring, herunder i Beskæftigelsesrådet, således at LO og andre interessenter kan sende deres bemærkninger til de foreslåede regler. Udstedelsen af bekendtgørelsen er nødvendig for leve op til forordningens krav om at udarbejde supplerende nationale bestemmelser for at gennemføre et system for optagelse af andre aktører i EURES-netværket i Danmark.

3F ønsker, at de faglige a-kasser eksplicit skal være en del af den målgruppe, der bliver beskrevet i lovforslaget, da 3F finder, de løfter en væsentlig jobformidlingsopgave, og at man herved undgår enhver tvivl om, at danske a-kasser er i målgruppen for forordningen.

Kommentar:

Deloitte har i juni 2017 lavet en analyse af EURES-forordnings krav til et nationalt adgangssystem for andre aktører i EURES-netværket. I den forbindelse har Deloitte lavet en kortlægning og vurdering af potentielle nye EURES-medlemmer i Danmark og deres interesse i forhold til at blive optaget i EURES-netværket. Vurderingen lød, at det primært vil være private vikar- og rekrutteringsbureauer, som er danskfunderede, og som arbejder med rekrutteringen indenfor EU og/eller globalt, som vil have interesse i at blive optaget i EURES-netværket.

Der er intet til hinder for, at a-kasser bliver en del af netværket, såfremt de kan leve op til de krav, der stilles til medlemmer og partnere af EURES-netværket.

Det vil derfor blive præciseret i lovforslagets bemærkninger, at a-kasser også er i målgruppen for forordningen.

KL påpeger, at det ikke fremgår af lovforslaget, hvordan implementeringen af EURES-forordningen vil påvirke kommunerne, og KL forventer at blive inddraget inden Beskæftigelsesministeriet udmønter forordningen, hvis det får betydning for jobindsatsen i kommunerne.

Kommentar:

Indtil nu har EURES-netværket været begrænset til kun at omfatte de offentlige arbejdsformidlinger (i Danmark Workindenmark og jobcentrene), men den nye forordning åbner muligheden for, at andre aktører kan blive medlemmer af EURES-netværket. Formålet med udvidelsen af netværkets deltagerkreds er yderligere at fremme arbejdstagernes mobilitet på tværs af Europa. Lovforslaget skal derfor sikre, at der etableres en national lovgivningsramme for godkendelsesproceduren for optagelse af andre aktører i netværket.

STAR har derudover fokuseret på at opbygge et stærkere dansk EURES-netværk ved at organisere en styrket dialog med jobcentre, som har ansat uddannede EURES-vejledere. Disse vejledere kan rådgive jobsøgende, som er interesserede i at

søge beskæftigelse i andre europæiske lande og gøre brug af målrettede EU-mobilitetsprojekter som Your First EURES-job og Reactivate. STAR har også oprettet en informationshjemmeside til vejlederne.

Såfremt forordningen medfører, at der skal igangsættes andre tiltag, som får betydning for jobindsatsen i kommunerne, vil STAR inddrage KL og andre interessenter.

3.3. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v. Erhvervsstyrelsens Team Effektiv Regulering (TER) skriver, at de vurderer, at lovforslaget medfører administrative konsekvenser under 4 mio. kr. årligt. De bliver derfor ikke kvantificeret yderligere.

TER gør opmærksom på, at det fra den 1. juli 2018 er obligatorisk for ministerier at vurdere, om ny erhvervsrettet regulering understøtter virksomheders muligheder for at teste, udvikle og anvende nye digitale teknologier og forretningsmodeller. Hertil kommer, at erhvervsrettede offentlige digitale løsninger skal være brugervenlige for virksomhederne. Vurderingen foretages af ud fra de 5 principper om agil erhvervsrettet regulering under hensyntagen til, at reguleringens overordnede formål og beskyttelseshensyn fastholdes. TER screener for ministeriernes vurdering samtidig med vurderingen af de administrative konsekvenser.

Vurderingen skal fremgå ved lovforslag (og bekendtgørelsesudkast), der sendes i offentlig høring fra den 13. august. Da nærværende lovforslag er sendt i offentlig høring, inden denne dato, gælder det, at vurderingen skal indgå ved fremsættelsen.

TER beder Beskæftigelsesministeriet vende tilbage med en vurdering af efterlevelsen af principperne mhp. høring i TER. Såfremt ingen af principperne vurderes relevante, skal dette blot angives. Såfremt ét eller flere af principper vurderes relevante, beder TER om, at der udfyldes og sendes word-skema samt udkast til tekst til brug for afsnittet i lovforslagets almindelige bemærkninger Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet til TER. Retningslinjerne fremgår af Vejledning om principper for agil erhvervsrettet regulering, der kan findes på Erhvervsstyrelsens hjemmeside.

Kommentar:

Beskæftigelsesministeriet har vurderet, at principperne for agil erhvervsrettet regulering ikke er relevante for nærværende lovforslag. Der er indsendt skema med uddybning af vurderingen til TER.

Efter aftale med TER vil vurderingen blive indskrevet i pkt. 5 i lovforslagets bemærkninger.